

СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ У ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ

О. ФОНОВА
*кандидат юридичних наук,
суддя Господарського суду Луганської області*

Нині правова система України зазнає безліч перетворень, як інституціональних, так і докорінних змін у процесуальному праві багатьох галузей. Спричинено це передусім необхідністю підвищення довіри громадян до судової влади, затвердження її авторитету, а також впровадження нових, більш гнучких та якісних процедур розгляду спорів, що відповідають запитам сьогодення.

Крім того, нагальною проблемою є реалізація принципів (спрощення, прискорення розгляду і зниження судових витрат) та рекомендацій (наявність правил або зведення правил, що прискорюють вирішення спорів), яких дотримується Рада Європи, адже вектор правового наближення нашої країни має відповідний напрямок.

В умовах об'єктивного зростання ролі юрисдикційних органів у регулюванні господарських відносин справи господарських судів продовжують розглядатися тривалий строк, який не завжди виправданий на різних стадіях господарського процесу. Також господарський процес супроводжується не завжди оптимально вивіреною процедурою. Цей недолік зумовив пошук шляхів вирішення спорів за спрощеними процесуальними формами.

Актуальність теми обумовлена невідворотністю прийняття низки нових процесуальних кодексів, зокрема Господарського процесуального кодексу України (далі — ГПК України) та впровадженням у його межах нових процедур розгляду справ, які відрізняються спрощеним характером розгляду спорів як у межах позовного провадження (спрощене позовне провадження), так і в межах інших видів проваджень, зокрема наказного.

Вади сучасного українського господарського процесуального законодавства і практики його застосування роблять проблему спрощення процесу провадження надзвичайно актуальною. Судова реформа у нашій країні викликає до життя нові уявлення про основоположні категорії господарського процесуального права. Удосконалення ГПК України передбачає вирішення багатьох теоретичних і практичних питань, але спрощення процесуальних форм має бути одним із найважливіших завдань законодавця, тому що воно забезпечує можливість реалізації права на захист із застосуванням найсучасніших засобів.

Мета дослідження полягає в аналізі, виявленні позитивних аспектів та недоліків процедур спрощеного розгляду спорів, а також тих процедур, які про-

понує законодавець у проекті Закону України від 23 березня 2017 р. № 6232 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (далі – проект, з правками від 13 липня 2017 р., підготовленими до другого читання) [1].

Це питання має безперечний теоретичний і практичний інтерес, оскільки впровадження спрощених процедур дасть можливість удосконалити і зробити ефективнішим відновлення порушених прав сторін у судовому порядку, сприятиме поліпшенню судової практики і, як наслідок, всієї діяльності суду з розгляду господарських спорів.

Питання оптимізації судочинства, аналіз та обґрунтування запровадження спрощених судових процедур досліджували у своїх працях як українські, так і зарубіжні вчені, зокрема: К. Брановицький, С. Васильєв, Ю. Грибанов, Ю. Навроцька, П. Радченко, Н. Рассахатська, Н. Сакара, Т. Сахнова, Н. Сивак, О. Слепченко, В. Тertiшніков, О. Угриновська, І. Удальцова, А. Ференс-Сороцький, С. Фурса, К. Царгородцева, М. Штефан, О. Штефан, В. Ярков.

Крім того, теоретичним дослідженням спрощених форм провадження, зокрема наказного провадження, присвячені наукові праці таких авторів, як В. Аргунов, М. Викут, Н. Громошина, О. Діордієва, Є. Кочаненко, Н. Масленікова, В. Мусін, В. Решетняк, М. Треушников, А. Трофимов, М. Черемін, І. Черних, Н. Чечина, Д. Чечот.

Особливості спрощених проваджень досліджувала у своїй дисертації «Спрощене провадження в арбітражному процесі» Н. Сивак [9].

Серед українських авторів цю тему вивчали: М. Балюк, В. Бобрик, Г. Джумагельдієва, О. Єрошенко, В. Комаров, С. Логінова, Д. Луспенник, Д. Липницький, В. Пікула, І. Побірченко,

О. Подцерковний, М. Свідерська, Г. Фазикош, С. Фурса, С. Чернооченко, Д. Шадура, П. Шевчук та інші, проте на рівні дослідження окремих аспектів спрощення судової процедури.

Дослідження спрощених процесуальних форм в аспекті їх адаптації до господарського судочинства України також було напрямом наукових пошуків автора цієї статті, підсумком чого стало дисертаційне дослідження на тему «Спрощені процесуальні форми: адаптація господарського судочинства України». Ще у 2013 р. ми пропонували впровадити у господарський процес низку спрощених процедур, зокрема спрощеного електронного провадження, наказного провадження.

Під спрощеним провадженням у науці розуміється процесуальна форма, яка характеризується наявністю таких елементів автономної моделі провадження, як субпровадження або певного підвиду позовного провадження. Так, Н. Сивак, визначаючи правову природу спрощеного провадження, зазначає, що термін «спрощене провадження», який закріплений доктринально та законодавчо, не впливає на сутність самого поняття. До того ж автор зазначає, що позовне провадження, окреме провадження, провадження, що виникає з публічних правовідносин, з одного боку, та спрощене провадження – з другого, – не однопорядкові поняття [2, 25–26].

К. Малишев сформулював таке поняття про скорочене провадження. Зокрема, воно має відносний характер – передбачає, що поряд із ним є інша, складніша система процесу, з повнішим запасом форм та обрядів, а також повільнішим ходом правосуддя; скорочене провадження є спрощенням цієї системи у видах швидкості процесу. Це спрощення може бути двояке – формальне і матеріальне, а тому й процес може бути формально-скороченим провадженням і матеріально-скороченим, залежно від того, спрощені в ньому

лише форми та обряди провадження, або сам його предмет, сам матеріал, який підлягає розгляду судом [3, 87].

Отже, традиційно науковці пропонують передумовами розгляду і вирішення економічних спорів у порядку спрощеного провадження вважати або безперечність вимог позивача і визнання їх відповідачем, або незначність суми, заявленої позивачем до стягнення. Безперечний характер вимог позивача не означає відсутність спору про право, а припускає існування у позивача неспростовних доказів у так званих двох варіантах: які підтверджують обґрунтованість заявлених ним вимог або визнання відповідачем свого боргу. Безперечними зазвичай визнають вимоги, які засновані на документах, що підтверджують майнові зобов'язання відповідача і невиконання ним цих зобов'язань, або якщо вимоги були визнані відповідачем.

Так, Н. Сивак запропонувала поділяти всі спрощені судові провадження на дві групи за критерієм: 1) безспірності заявлених вимог; 2) малозначності предмета спору [2, 27]. Аналізуючи види спрощених судових проваджень, що сформувалися у світовій практиці, можна визнати, що підхід, запропонований Н. Сивак, не єдиний.

Є. Кочаненко узагальнив інші позиції дослідників та дійшов висновку про можливість застосування таких заходів прискорення та спрощення процесу: посилення змагальних початків на стадії представлення і розкриття учасниками процесу доказів та обміну змагальними документами; обмеження можливості здійснення учасниками процесу окремих розпорядних дій при розгляді справи із застосуванням правил спрощеного провадження; обмеження можливості оскарження і скорочення підстав скасування рішень суду першої інстанції, що набрали законної сили, у справах, розглянутих у порядку спрощеного провадження [4, 11, 34, 47].

Ті новели в площині спрощення провадження у господарському процесі, які пропонують законодавці у проекті, є досить прогресивними, мають, безперечно, позитивний характер, однак деякі недоліки, про які йтиметься далі, все ж таки мають.

Стаття 13 проекту ГПК України визначає форми господарського судочинства, зокрема господарське судочинство здійснюється у порядку: наказного провадження або позовного провадження (загального або спрощеного).

Далі йде визначення наказного провадження, яке за задумом законодавців призначене для розгляду справ за заявами про стягнення грошових сум незначного розміру щодо яких відсутній спір або про його наявність заявнику невідомо.

Спрощене позовне провадження призначене для розгляду малозначних справ, справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетною є швидкість судового розгляду.

При підготовці редакції проекту ГПК України до другого читання, поняття малозначних спорів для цілей ГПК України перенесли зі ст. 59 проекту ГПК України «Особи, які можуть бути представниками» до зазначеної ст. 13, зокрема додали ч. 5, яка містить таке визначення: «Для цілей цього Кодексу малозначними справами є: 1) справи, у яких ціна позову не перевищує сто розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; 2) справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справи, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб».

Вказане розміщення є, безперечно, вдалішим, оскільки органічно вписується у логічну структуру Кодексу.

Умовно перспективну процедуру спрощення можна віднести до спрощених процедур за критерієм малознач-

ності предмета спору як у межах процедури позовного провадження, так і в наказному провадженні.

Так, у ст. 248 проекту ГПК України визначено, що у порядку спрощеного позовного провадження розглядаються малозначні справи. Також у цьому порядку може бути розглянута будь-яка інша справа, віднесена до юрисдикції господарського суду, за винятком справ, зазначених у ч. 4 цієї статті.

У частині 3 ст. 248 визначено критерії, які суд враховує при вирішенні питання про розгляд справи в порядку спрощеного або загального позовного провадження: 1) ціну позову; 2) значення справи для сторін; 3) обраний позивачем спосіб захисту; 4) категорію та складність справи; 5) обсяг та характер доказів у справі, зокрема, чи потрібно у справі призначити експертизу, викликати свідків тощо; 6) кількість сторін та інших учасників справи; 7) чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; 8) думку сторін щодо необхідності розгляду справи в порядку спрощеного провадження.

Клопотання позивача про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження подається у письмовій формі одночасно з поданням позовної заяви або може міститися у ній (ч. 1 ст. 250 проекту ГПК України).

Отже, безперечним критерієм розгляду справи у спрощеному позовному порядку є малозначність спору, а щодо решти спорів вирішальними є клопотання позивача про спрощений розгляд і розсуд суду.

Питання малозначності вимог є досить неоднозначним, про що свідчить і світова правозастосовна практика та вітчизняні спроби визначення розміру таких вимог.

Необхідно зазначити, що чинне законодавство України містить тільки посилання на малозначність спорів, але не дає їхнього визначення.

Так, у частині 5 ст. 131² Конституції України унормовано, що законом

можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена.

Питання малозначності неодноразово порушувалося у юридичній спільноті, водночас кожного разу не досить вдало та обґрунтовано.

Так, проект Закону України від 4 жовтня 2016 р. № 5221 «Про внесення змін до статті 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо визначення малозначних спорів у судах» містить пропозицію встановити, що малозначним спором є будь-який немайновий спір, а також майновий спір, якщо ціна позову не перевищує 1 млн грн [5].

Проте з зазначеною пропозицією важко погодитися, адже таке поняття малозначності жодним чином не є обґрунтованим. Наявним є нерозуміння суб'єктом законодавчої ініціативи специфіки немайнових спорів, а також ціннісного значення 1 млн грн для визначення малозначності вимоги.

Рада адвокатів України у своєму рішенні від 17 листопада 2016 р. № 200 щодо зазначеного законопроекту запропонувала своє визначення малозначного спору, а саме: «Малозначним спором є майновий спір, якщо ціна позову не перевищує п'яти мінімальних заробітних плат». Однак вказаний розмір для визначення малозначності також не знайшов відповідної підтримки у законодавця.

Варто зазначити, що у Європейському Союзі діє так звана *The European Small Claims Procedure (ESCP)*, де сума малозначного позову становить 2 000 євро.

Як винятки, у Великій Британії встановлювалася сума у розмірі 10 000 фунтів стерлінгів, у Франції — 10 000 євро.

У США максимальна сума малозначного позову встановлена у розмірі 15 000 доларів, у цивільних справах сума позову становить, як правило, від 5 000–7 500 доларів; у Канаді — 25 000 канадських доларів; в Ізраїлі малі позови не перевищують 16 500 шекелів.

Очевидно, що малозначність спору має визначатися винятково у грошових спорах і на основі реального економічного стану в Україні, розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та інших вартісних показників.

Проект ГПК України, зокрема ст. 251, визначає, що ініціатором розгляду спору, за винятком малозначних, у порядку спрощеного провадження є позивач, який звертається до суду з відповідним клопотанням, але остаточне рішення щодо такого порядку розгляду приймає все ж таки суддя.

Водночас, якщо відповідач в установленій судом строк подасть заяву із запереченнями проти розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження, суд залежно від обґрунтованості заперечень відповідача постановляє ухвалу про: залишення заяви відповідача без задоволення або про розгляд справи за правилами загального позовного провадження та заміну засідання для розгляду справи по суті підготовчим засіданням.

Законодавець також передбачив неможливість повторного повернення до спрощеної процедури розгляду у разі переходу до загальної (ч. 6 ст. 251 проекту ГПК України).

Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження здійснюється протягом розумного строку, але не більше шістдесяті днів із дня відкриття провадження у справі, що визначено у ст. 249 проекту ГПК України.

Вказане кореспондується із нині існуючим строком розгляду спорів у порядку господарського судочинства, яке передбачає розгляд справи у строк

не більший двох місяців, проте з можливістю його продовження на 15 днів за клопотанням сторони у справі.

Справа у порядку спрощеного позовного провадження розглядається судом за правилами, встановленими кодексом для розгляду справи в порядку загального позовного провадження, але з особливостями, визначеними для цього виду провадження. При цьому перше судове засідання у справі проводиться не пізніше тридцяти днів із дня відкриття провадження у справі. Однак за клопотанням сторони суд може відкласти розгляд справи з метою надання додаткового часу для подання відповіді на відзив та/або заперечення, якщо вони не подані до першого судового засідання з поважних причин.

На відміну від загального позовного провадження, розгляд справи по суті в порядку спрощеного провадження починається із відкриття першого судового засідання, а не підготовчого судового засідання.

Особливістю спрощеної процедури є те, що суд розглядає справу без повідомлення учасників справи за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше.

Водночас за клопотанням однієї зі сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться у судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

Зауважимо, що згідно зі ст. 235 проекту ГПК України суд може відмовити в задоволенні клопотання сторони про розгляд справи в судовому засіданні з повідомленням сторін, якщо одночасно: предметом позову є стягнення грошової суми, розмір якої не перевищує п'ятдесяті розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб; та характер спірних правовідносин і предмет доказування у справі не вимагають проведення судового засідання з повідомленням сторін для повного та всебічного встановлення обставин справи.

До початку першого судового засідання у спрощеному позовному провадженні здійснюється:

- заявлення відводу, самовідводу;
- залучення судом до участі у справі співвідповідача;
- заміна судом первісного відповідача належним відповідачем;
- збільшення або зменшення розміру позовних вимог;
- зміна предмета або підстав позову допускається не пізніше ніж за п'ять днів;
- вступ у справу третіх осіб із самостійними вимогами на предмет спору та без самостійних вимог;
- подаються до суду відповіді на запитання у формі заяви свідка не пізніше як за п'ять днів.

Спрощене провадження відрізняється не тільки строком розгляду спору, що є меншим, ніж загальний. Так, у спрощеному позовному провадженні порівняно з загальним позовним відсутні: колегіальний розгляд справи; підготовче засідання; зустрічний позов (у випадку подання здійснюється перехід до розгляду в порядку загального позовного провадження); виклик свідків; судові дебати.

Крім того, законодавець передбачив, що в порядку спрощеного позовного провадження розглядаються (з урахуванням особливостей кожного розділу): справи в суді апеляційної інстанції; скарги в суді касаційної інстанції; перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами; справи про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів; відновлення втраченого судового провадження.

Слід зазначити, що судові рішення у малозначних справах не підлягають касаційному оскарженню. Винятком є випадки, коли: а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовної практики; б) особа, яка подає касаційну скаргу,

відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи; в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу; г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково.

Обмеження права на касаційне оскарження спорів щодо грошових вимог на суму до 160 000 грн, на нашу думку, є недоцільним, оскільки сторони у справі не повинні позбавлятися права на касаційне оскарження виключно із-за вартості позову.

У такому випадку є побоювання, що позивач у справі може штучно збільшувати ціну позову та визначати її у розмірі більше ніж 100 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, щоб мати можливість касаційного оскарження у разі незгоди з рішеннями двох попередніх інстанцій.

Розділом II проекту ГПК України впроваджується окремий вид спрощеного процесу — наказне провадження, який характеризується видачею судового наказу за вимогами про стягнення грошової заборгованості за договором, укладеним у письмовій (зокрема електронній) формі, якщо сума вимоги не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

При цьому встановлюється альтернативність обрання спрощеного виду провадження, адже особа має право звернутися до суду з вказаними вище вимогами в наказному або спрощеному позовному провадженні на свій вибір.

За результатами розгляду заяви про видачу судового наказу суд видає судовий наказ або постановляє ухвалу про відмову у видачі судового наказу.

Зауважимо, що проект ГПК України містить колізію у строках розгляду заяви про видачу судового наказу, що міститься у статтях 153 та 155.

Отже, у ст. 153 вказано, що про *відмову у видачі судового наказу суддя постановляє ухвалу не пізніше десяти днів* із дня надходження до суду заяви про видачу судового наказу.

Водночас у ст. 155 проекту ГПК України зазначено, що суд розглядає заяву про видачу судового наказу *протягом п'яти днів* із дня її надходження. Розгляд проводиться без судового засідання і повідомлення заявника та боржника. За результатами розгляду заяви про видачу судового наказу суд видає судовий наказ або *постановляє ухвалу про відмову у видачі судового наказу*.

Тобто в одному випадку визначено, що ухвала про відмову у видачі судового наказу постановляється не пізніше десяти днів, а в другому — що заява про видачу судового наказу розглядається протягом п'яти днів із дня її надходження і результатом розгляду може бути або ухвала про видачу судового наказу, або ухвала про відмову у його видачі у той самий п'ятиденний строк. Цю колізію, без сумніву, слід усунути, хоча у тексті проекту ГПК України, що підготовлений до другого читання, ці положення залишилися без змін, незважаючи на численні обговорення та звернення до законодавців з цього приводу.

Судовий наказ не може бути оскаржений в апеляційному чи касаційному порядку, однак може бути скасований за заявою боржника, яка подається у п'ятнадцятиденний строк із дня вручення копії наказу боржнику. Ухвала про скасування судового наказу виноситься не пізніше двох днів із дня подання заяви про скасування. Водночас ухвала про відмову у видачі судового наказу, згідно з проектом ГПК України, апеляційному оскарженню підлягає.

Ще однією відмінною рисою наказного провадження у перспективному господарському процесі є судовий збір, який сплачується у розмірі 0,1 % від

прожиткового мінімуму для працездатних осіб при подачі заяви про видачу судового наказу та у розмірі 0,05 % від прожиткового мінімуму для працездатних осіб при поданні заяви про скасування судового наказу.

Такий розмір судового збору є, безперечно, привабливим для сторін, оскільки є значно меншим порівняно навіть із судовим збором за розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження.

Також наказне провадження вирізняється скороченим строком розгляду заяви. Вся процедура — від подання заяви про видачу судового наказу до надсилання судового наказу стягувачу — становить 30 днів, що буде, безперечно, позитивним надбанням господарського процесу.

Зауважимо, що судовий наказ є особливою формою рішення, однак його слід відрізнити від наказу, який видається на виконання судового рішення, хоча обидва накази є виконавчими документами.

Підсумовуючи викладене, зазначимо про, безперечно, позитивний характер запропонованих розробниками проекту новел щодо спрощених проваджень у господарському процесі.

Водночас положення про малозначність предмета спору та обмеження права на касаційне оскарження при розгляді справи у порядку спрощеного позовного провадження є, на нашу думку, дискусійними та потребують доопрацювання.

За результатами дослідження автор дійшов висновку, що вартісний ценз для визначення малозначного спору є занадто високим, по-перше, з підстав економічного стану у країні, по-друге, з огляду на відсутність колегіального розгляду та можливості касаційного оскарження, що є певним обмеженням прав сторін. Крім того, ми пропонуємо розглядати спори у спрощеному позовному порядку не імперативно, коли спір є малозначним, а тоді, коли про це

є або клопотання сторони, або розсуд суду, зважаючи на незначну складність справи, за умови відсутності заперечень сторін. Зазначене відтворить дійсну волю сторін щодо спрощення процедури розгляду їхнього спору.

Колізію, що міститься у статтях 153 та 155 проекту ГПК України, на нашу думку, слід усунути.

Крім того, визначення наказного провадження у ст. 13 проекту ГПК України не зовсім відповідає подальшому його змісту. Так, наказне провадження призначене для розгляду справ за заявами про стягнення грошових сум незначного розміру, щодо яких відсутній спір або про його наявність заявнику невідомо. Тобто в цьому випадку ще однією ознакою для розгляду спорів у наказному провадженні є безспірність вимог. Однак у подальшому у ст. 149 проекту ГПК України основною підставою для звернення до суду з заявою про видачу судового наказу є малозначність вимоги.

Враховуючи викладене, пропонуємо викласти частину ст. 13 у такій редакції: «Судовий наказ може бути видано тільки за вимогами про стягнення грошової заборгованості за договором, укладеним у письмовій (зокрема елек-

тронній) формі, щодо яких відсутній спір або про його наявність заявнику невідомо, а також якщо сума вимоги не перевищує сто розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб».

Зауважимо, що неухильне дотримання процесуальної форми провадження забезпечує здійснення якісного правосуддя, підбір оптимальних процесуальних заходів, здатних забезпечити ефективний правовий захист, справедливий судовий розгляд за процедурою, розумний термін розгляду.

Проте на практиці судовий захист можуть ускладнювати чинники, певні фактори негативного впливу на обсяг прав суду та учасників господарського процесу. Тому в теорії господарсько-процесуального права виникає своєчасне запитання, актуальне для практики правозастосування в Україні: чи не стануть заходи спрощення процесуальної форми провадження ще одним негативним чинником зниження якості господарського судочинства? На наше переконання, процес спрощення провадження у господарському процесі здатний значно вдосконалити практику правозастосування у нашій країні та підвищити оперативне й ефективне відновлення порушених прав суб'єктів господарювання.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів* : проект Закону України від 23 березня 2017 р. № 6232 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
2. *Сивак Н. В.* Упрощенное производство в арбитражном процессе : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.15 «Гражданский процесс; арбитражный процесс» / Сивак Наталья Викторовна. — М., 2009. — 27 с.
3. *Малышев К. И.* Курс гражданского судопроизводства : в 3 т. / К. И. Малышев. — СПб. : Тип. М. М. Стасюлевича, 1876. — Т. 1. — 460 с.
4. *Кочаненко Е. П.* Упрощенная форма разрешения дел в арбитражном процессе Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.15 / Кочаненко Евгений Петрович. — М., 2009. — 226 с.
5. *Про внесення змін до статті 10 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо визначення малозначних спорів у судах* : проект Закону України від 4 жовтня 2016 р. № 5221 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5221&s/kl=9

REFERENCES

1. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Tsyvilnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv: proekt Zakonu Ukrainy vid 23 bereznia 2017 r. № 6232 [On amendments to the Commercial Procedural Code of Ukraine, the Civil Procedural Code of Ukraine, the Code of Administrative Proceedings of

- Ukraine and other legislative acts: Draft Law of Ukraine dated March 23, 2017 № 6232]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
2. Sivak N. V. Uproshchennoe proizvodstvo v arbitrazhnom protsesse [Simplified production in the arbitration process], Moskva, 2009, 27 p.
  3. Malyshev K. I. Kurs grazhdanskogo sudoproizvodstva [The course of civil proceedings], Sankt-Peterburg: Tip. M. M. Stasyulevicha, 1876, vol. 1, 460 p.
  4. Kochanenko E. P. Uproshchennaya forma razresheniya del v arbitrazhnom protsesse Rossiyskoy Federatsii [Simplified form of the resolution of cases in the arbitration process of the Russian Federation], Moskva, 2009, 226 p.
  5. Pro vnesennia zmin do statti 10 Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv» shchodo vyznachennia maloznachnykh sporiv u sudakh : proekt Zakonu Ukrainy vid 4 zhovtnia 2016 r. № 5221 [On amendments to Article 10 of the Law of Ukraine «On the Judiciary and Status of Judges» regarding the definition of minor cases in courts: the draft Law of Ukraine dated October 4, 2016, № 5221]. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5221&skl=9

Фонова О. Спрощені провадження у господарському процесі

Анотація. Стаття присвячена дослідженню спрощених процедур господарського судочинства в Україні та в європейських державах. Проаналізовано проблеми застосування спрощеного провадження в аспекті оптимізації нормативно-правового регулювання господарського процесу. Запропоновано шляхи вдосконалення перспективного нормативного регулювання спрощених процедур у господарському процесі.

Ключові слова: господарський процес, новели законодавства, проект Господарського процесуального кодексу України, спрощене провадження, наказне провадження, судовий наказ.

Фонова Е. Упрощенные производства в хозяйственном процессе

Аннотация. Статья посвящена исследованию упрощенных процедур хозяйственного судопроизводства в Украине и в европейских странах. Проанализированы проблемы применения упрощенного производства в аспекте оптимизации нормативно-правового регулирования хозяйственного процесса. Предложены пути совершенствования перспективного нормативного регулирования упрощенных процедур в хозяйственном процессе.

Ключевые слова: хозяйственный процесс, новеллы законодательства, проект Хозяйственного процессуального кодекса Украины, упрощенное производство, приказное производство, судебный приказ.

Fonova O. Simplified Proceedings of the Economic Process

Annotation. The article is devoted to research of the simplified procedures of economic legal proceedings in Ukraine and European countries. The problems of application of the simplified procedure in the aspect of optimization of regulatory and legal regulation of economic process are analyzed. The ways of improvement of perspective normative regulation of simplified procedures in the economic process are offered.

Key words: economic process, novelties of legislation, draft Economic Procedural Code of Ukraine, simplified proceedings, ordering proceedings, court order.